

บันทึก

เรื่อง การยกเลิกกฎหมายที่ใช้ปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมายังเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือที่ ด.๕๕๒๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณายกเลิกกฎหมายที่ใช้บังคับเฉพาะในดินแดน ๔ จังหวัดที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส เพื่อจะได้ดำเนินการปกครองเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ในดินแดนเดิม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาบรรดากฎหมายที่ได้ออกและใช้บังคับเฉพาะในดินแดน ๔ จังหวัดที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศสแล้ว ขอเสนอผลของการพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติจัดการปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๕๕๕

กรรมการเห็นว่า พระราชบัญญัตินี้ประกอบด้วยบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการถาวรก็มี และที่มีลักษณะเป็นการชั่วคราวก็มี

บทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการถาวรนั้นหาควรต้องยกเลิกไม่ เช่นมาตรา ๓ ซึ่งว่าด้วยการจัดการปกครองดินแดน ๔ จังหวัดที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศสกับมาตรา ๔ ซึ่งวางระเบียบในเรื่องฐานะของบุคคลซึ่งทางราชการทหารได้มีคำสั่งแต่งตั้งไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และให้บุคคลเหล่านั้นเป็นข้าราชการพลเรือน

ส่วนบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการชั่วคราวอันจะต้องยกเลิกเสีย นั้น คือ มาตรา ๕ มาตรา ๕ นี้เกี่ยวกับระยะเวลาปรับปรุงการปกครองในจังหวัดที่ได้คืนมา การที่รัฐบาลพิจารณาทกลงให้ใช้กฎหมายธรรมดาแห่งราชอาณาจักรในจังหวัดที่ได้คืนมานั้น ย่อมเป็นหลักฐานอย่างเพียงพอที่แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาปรับปรุงการปกครองนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงแล้วและมาตรา ๕ ก็เป็นอันพ้นสมัย อนึ่ง การที่รัฐบาลพิจารณาทกลงเช่นนั้นเป็นผลให้ข้าราชการในจังหวัดที่ได้คืนมาต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งหลักเกณฑ์ธรรมดาของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นการแสดงอีกอย่างหนึ่งว่า นโยบายของมาตรา ๕ ซึ่งให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในอันที่จะมีมติเป็นพิเศษประการใดเกี่ยวกับการบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการในจังหวัดนั้นๆ ก็ได้สิ้น เป็นอันพ้นสมัย

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายบังคับในเขตท้องที่บางแห่งในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๕๕๕

กรรมการขอเสนอให้ระลึกว่า เพื่อที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

นายกรัฐมนตรีจำเป็นต้องออกกฎ กฏที่ว่านี้ใช้บังคับได้มีกำหนดไม่เกิน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป (มาตรา ๓) คือ ใช้บังคับได้ถึงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เท่านั้น เพราะฉะนั้น พระราชบัญญัตินี้จึงไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป เป็นอันยกเลิกไปในตัว

๓. พระราชบัญญัติวางระเบียบการเข้าไปในเขตท้องที่บางแห่งในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรรมการเห็นว่า พระราชบัญญัตินี้ต้องยกเลิกทั้งฉบับ และบรรดากระทรวงประกาศ หรือระเบียบ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัตินี้ก็ต้องยกเลิกไปด้วย

๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำและสิทธิของบุคคลซึ่งได้เกิดขึ้นหรือมีอยู่ก่อนในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรรมการเห็นว่า พระราชบัญญัตินี้จะต้องใช้บังคับอยู่ต่อไป เพราะเกี่ยวกับการกระทำหรือสิทธิของบุคคลซึ่งได้เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนก่อนการได้ดินแดนนั้นคืนมา พระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายที่จะบัญญัติว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับผลในทางกฎหมายหรือในทางปฏิบัติของการกระทำหรือสิทธิที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ก่อนแล้วตั้งแต่นั้น ภายหลังการได้ดินแดนคืนมาจะอยู่ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์อันใด บทบัญญัตินี้อาจมีผลในกฎหมายแพ่งหรือในกฎหมายอาญาอยู่หลายปี เฉพาะอย่างยิ่ง ตลอดเวลาที่จะมีคดีแพ่งหรือคดีอาญาเกิดขึ้นหรือชำระสะสางกันอันเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำหรือสิทธิดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้จึงมีลักษณะเป็นการถาวรอันจะยกเลิกเสียมิได้

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดลานช้าง ศาลจังหวัดนครจำปาศักดิ์ ศาลจังหวัดพิบูลสงคราม และศาลจังหวัดพระตะบอง พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรรมการเห็นว่า พระราชบัญญัตินี้จะต้องใช้บังคับอยู่ต่อไป เพราะเป็นการตั้งศาลยุติธรรมประจำขึ้นไว้ในดินแดนที่ได้คืนมา และพระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดศาลจังหวัดลานช้าง ศาลจังหวัดนครจำปาศักดิ์ ศาลจังหวัดพิบูลสงคราม และศาลจังหวัดพระตะบอง พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก็ต้องใช้บังคับอยู่เช่นเดียวกัน

๖. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องระเบียบการบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส ภายหลังวันประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรรมการเห็นว่า ประกาศนี้ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดการปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นอันยกเลิกไปในตัวในเมื่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวนี้จะต้องยกเลิกไป ดังที่ได้เสนอมมาแล้วข้างต้น (ข้อ ๑)

๗. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องระเบียบการบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการฝ่ายตุลาการ ในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส ภายหลังวันประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดการปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

ประกาศนี้มีลักษณะอย่างเดียวกับประกาศที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๖ หากแต่เกี่ยวกับ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการเท่านั้น ฉะนั้น ความเห็นสำหรับข้อ ๗ นี้ จึงเป็นความเห็นอย่างเดียวกับที่
กล่าวมาแล้วในข้อ ๖

กฎหมายอื่น ๆ

กฎหมายอื่น ๆ ที่ได้ออกใช้บังคับในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศ
ฝรั่งเศสนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) มีกฎกระทรวงเป็นจำนวนมากที่ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน
พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายบังคับในเขตท้องที่บางแห่งในดินแดนที่ประเทศไทยได้คืน
จากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔ กฎกระทรวงเหล่านี้พึงใช้บังคับได้มีกำหนด ๑ ปี
นับตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัติที่กล่าวแล้วเท่านั้น อีกนัยหนึ่งคือ กฎกระทรวงเหล่านี้ได้หมดอายุ
ลงแล้วในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๘๕ และเป็นอันยกเลิกไปในตัวตั้งได้กล่าวมาแล้วเมื่อกล่าวถึง
พระราชบัญญัตินั้น

(๒) พระราชกฤษฎีกาออกใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ให้ใช้พระราชบัญญัติการทำเหมือง
แร่ พุทธศักราช ๒๔๖๑ พุทธศักราช ๒๔๘๕ พระราชบัญญัติลักษณะค่าโค กระบือและสุกรตามหัว
เมือง ร.ศ.๑๑๙ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ พุทธศักราช ๒๔๘๕
ในดินแดนที่ได้คืนมา ประกาศกระทรวงการคลังเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมค่าโค กระบือ และสุกร
(๑ มกราคม ๒๔๘๕) และกระทรวงการคลังออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๖ (ฉบับที่ ๕) ลดอัตราเก็บค่าภาษีสุราที่ได้ทำการซื้อขาย
ในท้องที่จังหวัดพระตะบองและจังหวัดพิบูลสงคราม

อันที่จริง กฎหมายประเภทที่ ๒ เหล่านี้ มุ่งหมายที่จะให้ใช้กฎหมายธรรมดาของ
ราชอาณาจักรในดินแดนที่ได้คืนมา เพราะฉะนั้น จึงไม่ต้องแก้ไขอย่างใด ทั้งไม่เป็นการขัดกับ
นโยบายใหม่ของรัฐบาล

สรุป

จากข้อความที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น พึงเห็นได้ว่ากฎหมายพิเศษที่ใช้บังคับใน
ดินแดนที่ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส อันจะต้องยกเลิกเสียโดยใช้กฎหมายธรรมดา
ของราชอาณาจักรในดินแดนนั้น ได้แก่กฎหมายต่อไปนี้ คือ

ก) มาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติจัดการปกครองดินแดนที่ประเทศไทยได้คืน
จากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

ข) พระราชบัญญัติวางระเบียบการเข้าไปในเขตท้องที่บางแห่งในดินแดนที่
ประเทศไทยได้คืนจากประเทศฝรั่งเศส พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรรมการเห็นว่า การยกเลิกบทกฎหมายที่กล่าวนี้จะต้องยกเลิกไปในคราว
เดียวกัน และโดยออกเป็นพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อบรรเทาความวุ่นวายของรัฐบาลอัน
เกี่ยวกับดินแดนที่ได้คืนมาจักได้ปรากฏออกมาพร้อมกัน

(ลงนาม) เดือน บุนนาค

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๕